

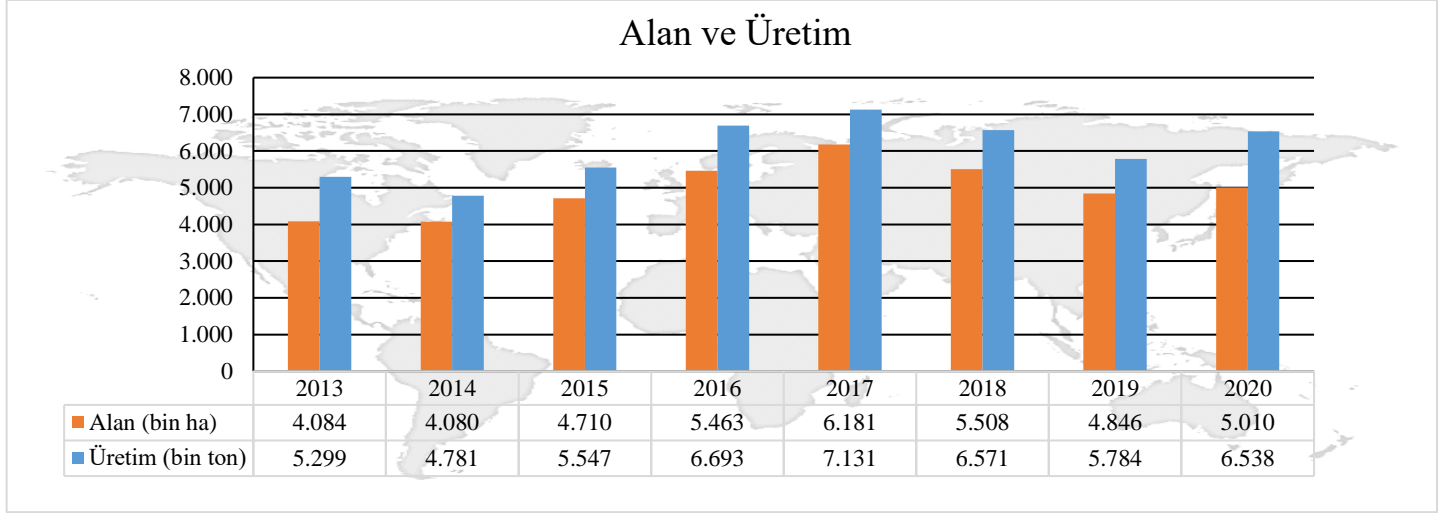
ÜRÜN MASALARI MERCİMEK BÜLTENİ

SAYI: 20

MAYIS 2022

DÜNYADA MERCİMEK

Alan ve Üretim

Kaynak: FAO

Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) 2020 yılı verilerine göre dünya mercimek üretimi **5 milyon ha** alanda **6,54 milyon ton**, dünya mercimek verim ortalaması 1.310 kg/ha olarak gerçekleşmiştir.

FAO 2020 yılı verilerine göre dünya üretim sıralamasında Kanada, Hindistan ve Avustralya ilk üç sırada yer almakta olup ülkemiz ekiliş alanı ve üretimde 4'üncü, verimde ise 10'uncu sırada yer almaktadır.

Kanada'da 2021/2022 üretim sezonunda, sezon başlangıcındaki düşük stoklar ve yaşanan kuraklık nedeni ile tüm temel tarla ürünleri için cari stoklar uzun yılların en düşük seviyesindedir. 2021/2022 üretim sezonu için beklenen üretim miktarı 1,6 milyon ton, ihracat miktarı ise 1,7 milyon ton'dur. Rusya - Ukrayna savaşı, küresel gıda arzı ve bu arza dayalı Kanada ürününe olan talepler nedeni ile genel olarak ürün fiyatlarında önemli bir değişiklik beklenmemektedir.

20 Mayıs 2022 tarihinde yayınlanan "Kanada Başlıca Tarla Ürünleri Raporu"na göre; 2022/2023 sezonunda Kanada mercimek üretim miktarının 1,6 milyon tondan 2,5 milyon tona, toplam ihracat miktarının ise 1,5 milyon tondan 2,1 milyon tona çıkması beklenmektedir.

31 Mart 2022 tarihinde USDA tarafından yayınlanan "Ekiliş Tahminleri (Propective Plantings)"ne göre ABD mercimek ekiliş alanının 2022 yılında 2,8 milyon dekar, 3,2 milyon dekara çıkması beklenmektedir.

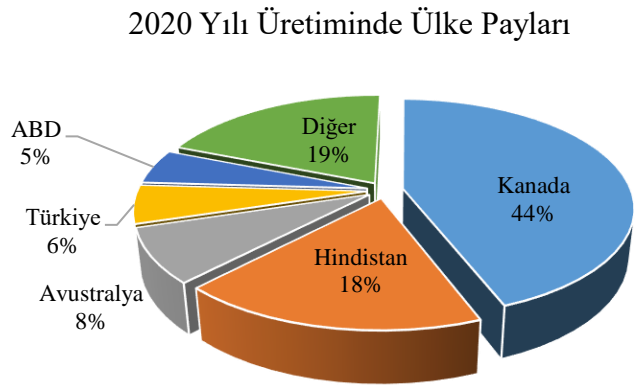
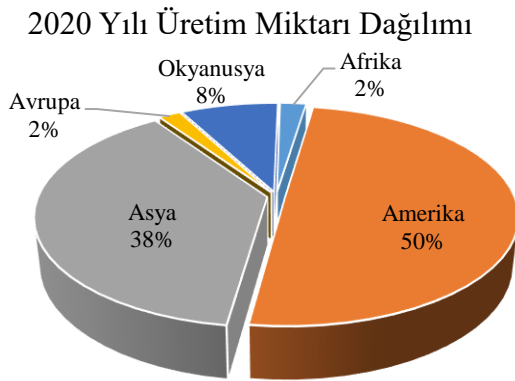
2022/2023 üretim sezonunda tüm dünyada yaşanan gıda fiyat artışlarına bağlı olarak dünya genelinde ekilen alan miktarının dolayısı ile mahsul miktarının da artması beklenmektedir.

Hindistan, artan fiyatları dengeleyebilmek ve iç talebi karşılayabilmek için tarife indirimlerini 31 Mart 2023'e kadar uzatma eğiliminde olup Kazakistan'dan mercimek ithalatı 30 Haziran 2022'ye kadar uzatılmıştır. Bu durum uzun süreli anlaşmaların yapılmasına imkan sağlaması açısından olumlu karşılanmaktadır. Kanada ve Hindistan arasında Entegre Ekonomik Ortaklık Anlaşması (IEPA) müzakereleri yeniden başlamış, Serbest Ticaret Anlaşması (FTA) kapsamında iki taraf sağlık ve bitki sağlığı ile ilgili kararları içeren bir ilerleme anlaşmasına girmeyi kabul etmiştir. Hindistan Avustralya ile de geçici bir serbest ticaret anlaşması imzalamıştır. Her iki anlaşma mercimek ticaret hacminin artmasına katkı sağlayacaktır.

Bununla birlikte 2021 yılı yazlık ekimi gerçekleştirilen ve hasat dönemi devam eden ürünlerin üretim miktarları konusunda da devlet resmi rakamları ile fiili rakamlar arasında farklılıklar bulunduğu ifade edilmektedir. Mayıs ayında açıklanacak olan hükümet tahmin rakamlarının değişeceği öngörülmekle birlikte 1,58 milyon tonluk rekor mercimek üretimi beklenmektedir. Üretimdeki artışa bağlı olarak ise ithalatın 724 bin tondan 500 bin tona gerileyeceği tahmin edilmektedir. Yazlık ekimlerde ise özellikle mercimek ekim alanlarında artış beklenmektedir.

Avustralya'nın ise 2022 yılı Mart ve Nisan aylarında Bangladeş, Mısır ve Hindistan başta olmak üzere 160 bin tonluk mercimek ihracatı yapması beklenmektedir.

Mısır ise içinde mercimeğin de bulunduğu temel gıda maddelerinin ihracatını 3 ay süre ile durdurmuştur.

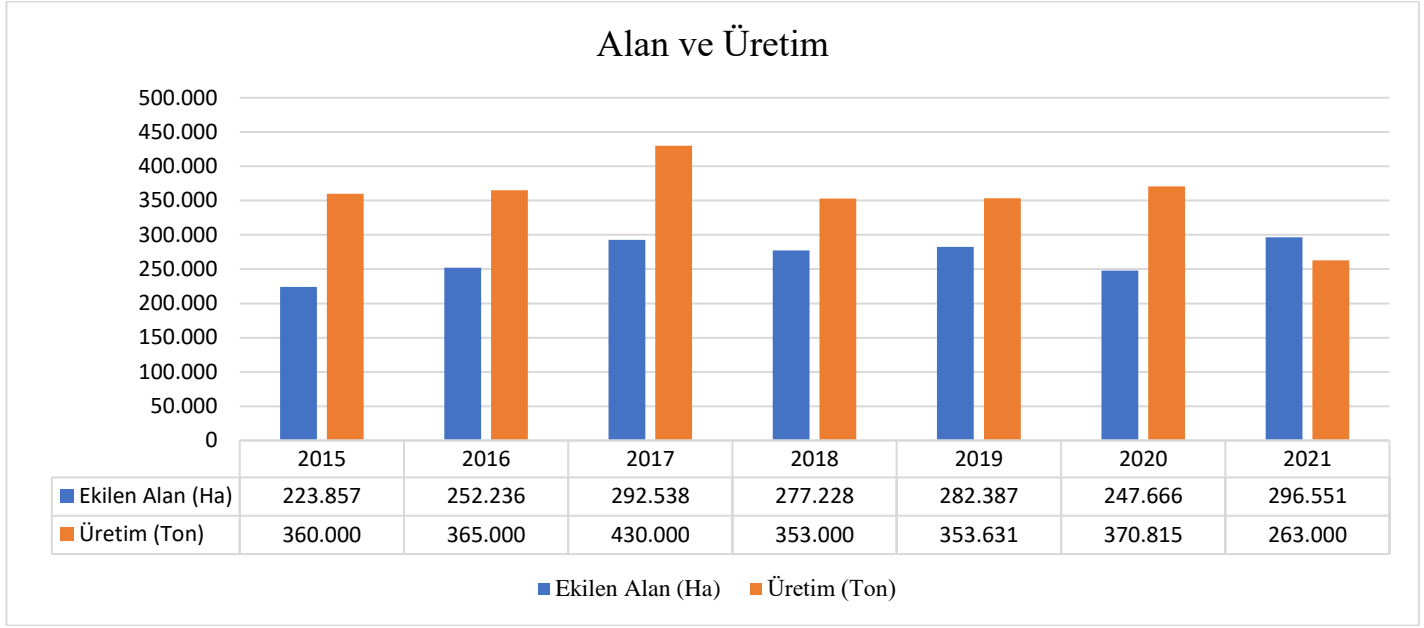
Kaynak: FAO

FAO verilerine göre 2020 yılında dünyada mercimek; yaklaşık 4,7 milyon tonluk ithalat miktarı ile 3 milyar \$'lık ithalata dayalı ticaret hacmi oluşturmuştur.

Dünya 2020 yılı ihracat miktarı 5 milyon ton, ihracata dayalı ticaret hacmi ise 3 milyar \$'dır. Dünya 2020 yılı mercimek ihracatı ticaret hacminin %57'sini Kanada, %12'sini Avustralya, %10'unu ise Türkiye oluşturmuştur.

TÜRKİYE'DE MERCİMEK

Alan ve Üretim

Kaynak: TÜİK

TÜİK 2020/2021 pazarlama yılı verilerine göre yeterlilik oranı kırmızı mercimek için **%71,2**, yeşil mercimek için **%58,7**'dir. Türkiye kırmızı mercimek yurt içi kullanım miktarı **450 bin ton**, kişi başı tüketim **4,9 kg/yıl** iken yeşil mercimek yurt içi kullanım miktarı **70 bin ton**, kişi başı tüketim **0,8 kg/yıl**'dır.

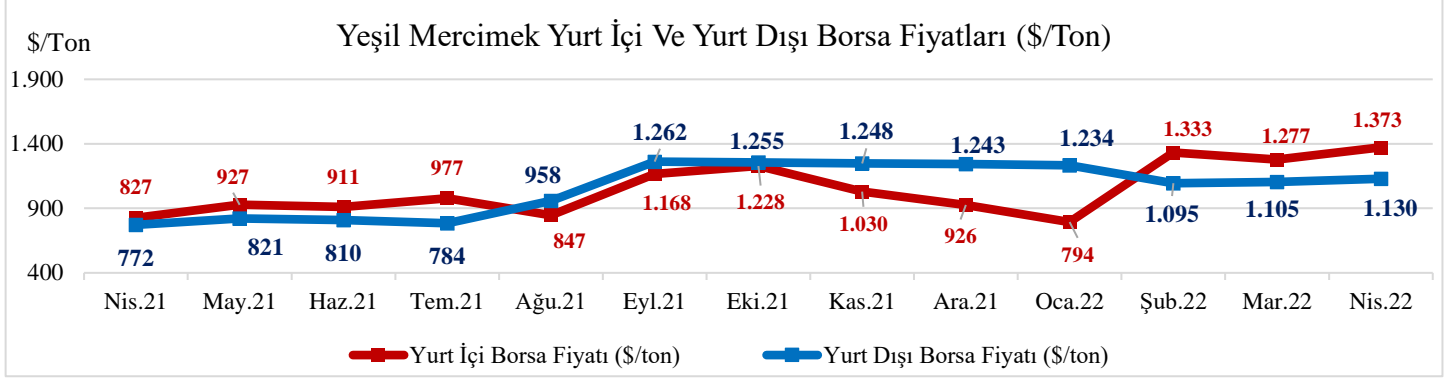
TÜİK 2021 yılı verilerine göre yeşil mercimek üretim alanı bir önceki yıla göre %27 artış göstermesine rağmen olumsuz iklim koşulları nedeni ile üretim bir önceki yıla göre %18 azalmıştır. Kırmızı mercimekte ise alansal artış %18 olarak gerçekleşmesine rağmen üretim miktarı %31 azalmıştır.

TÜİK 2021 yılı verilerine göre mercimek üretim miktarı **kırmızı mercimekte 228 bin ton**, **yeşil mercimekte 35 bin ton**'dur.

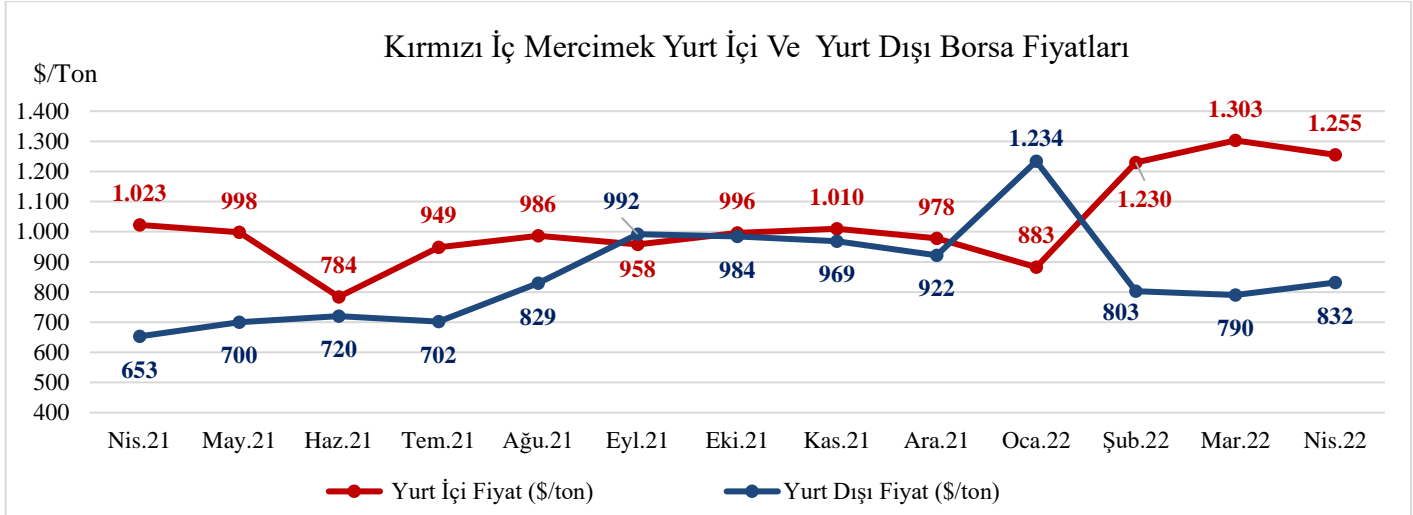
2022 yılı Nisan ayı süresince ağırlıklı ortalama fiyatlara göre yurt içi borsalarda kırmızı iç mercimek **18.461 TL/ton**'dan (**1.255 \$/ton**) ve kabuklu kırmızı mercimek **13.194 TL/ton**'dan (**897 \$/ton**) işlem görmüştür. Yeşil mercimek ise **20.197 TL/ton**'dan (**1.373 \$/ton**) işlem görmüştür.

Mersin Ticaret Borsasında, 24 Mayıs 2022 tarihinde kırmızı kabuklu mercimek fiyatı **12.780 TL/ton**, 16 Mayıs 2022 tarihinde yeşil mercimek fiyatı **24.710 TL/ton** olarak gerçekleşmiştir.

Yurt dışı borsalarda 2022 yılı Nisan ayında Kanada küçük kırmızı mercimek **832 \$/ton**'dan işlem görünürken, yeşil mercimek **1.130 \$/ton**'dan işlem görmüştür.

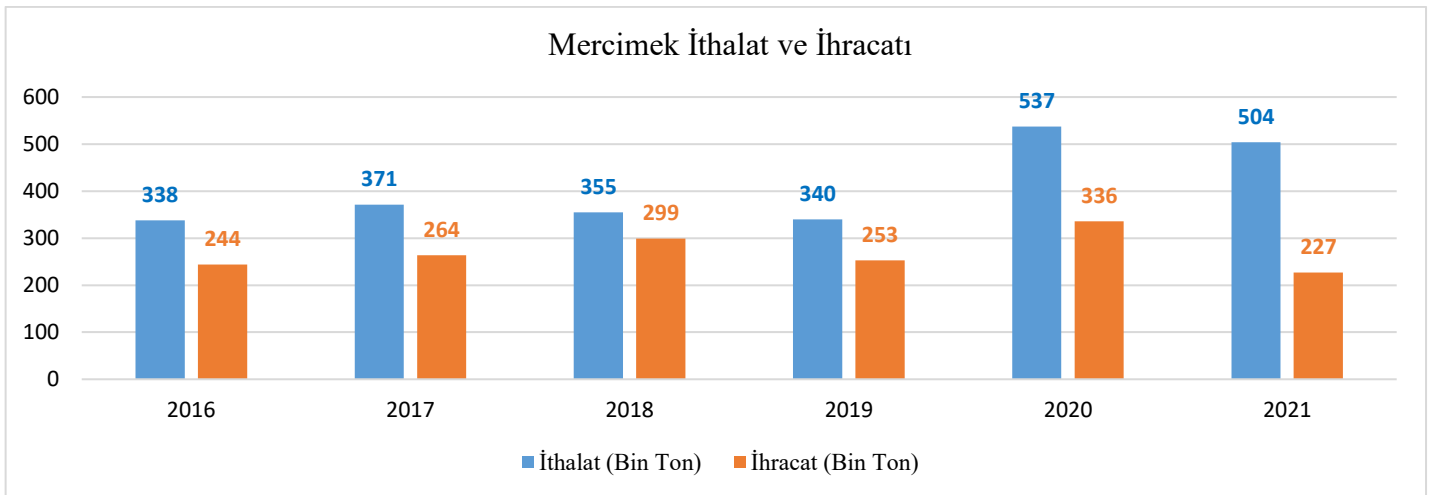

Kaynak: STATPUB, Mersin Ticaret Borsası, T.C. Merkez Bankası ilgili yıl/ay dolar kuru alınmıştır.

Kaynak: STATPUB, Mersin Ticaret Borsası, T.C. Merkez Bankası ilgili yıl/ay dolar kuru alınmıştır.

DIŞ TİCARET

Kaynak: TÜİK, GTIP No: 7134000012, 7134000013, 7134000019

2021 yılında gerçekleştirilen kırmızı mercimek ithalat miktarı **463 bin ton**, ithalat değeri **311 milyon \$**, 2021 yılı ihracat miktarı **222 bin ton**, ihracat değeri ise **220 milyon \$**'dir.

2021 yılı Türkiye kırmızı mercimek ortalama **ithalat fiyatı 671 \$/ton**, **ihracat fiyatı** ise **988 \$/ton**'dur.

2021 yılında gerçekleştirilen yeşil mercimek ithalat miktarı **41 bin ton**, ithalat değeri **34 milyon \$**, 2021 yılı ihracat miktarı **5 bin ton**, ihracat değeri ise **7 milyon \$**'dır.

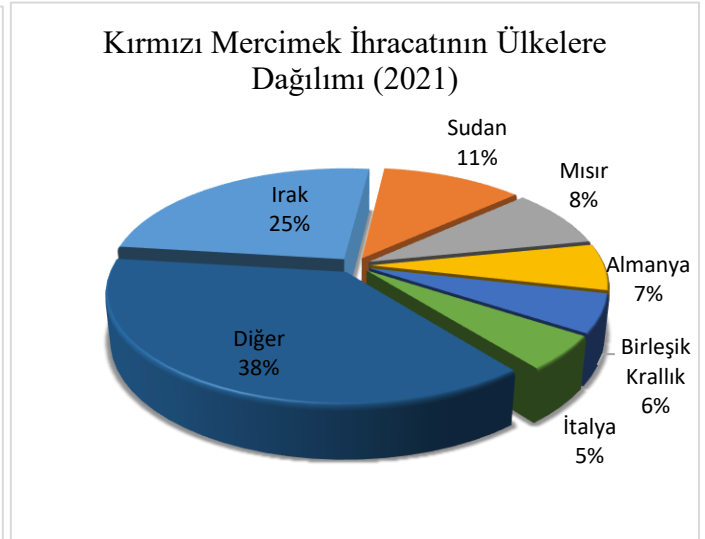
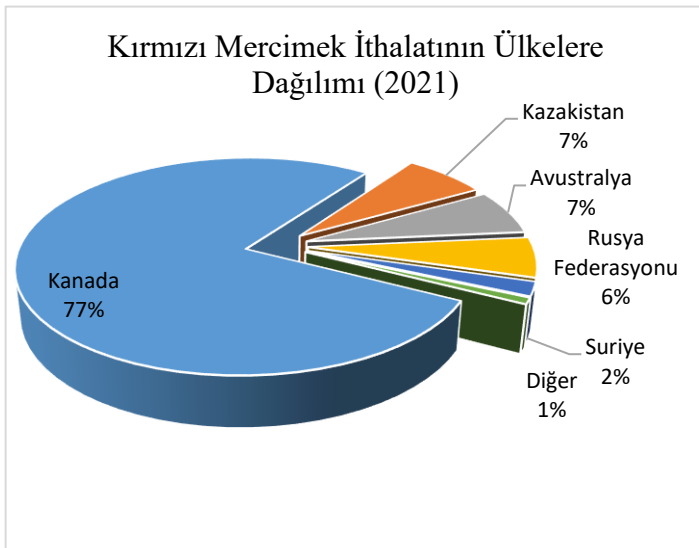
2021 yılı Türkiye yeşil mercimek ortalama **ithalat fiyatı 842 \$/ton**, **ihracat fiyatı** ise **1.305 \$/ton**'dur.

2021 yılı kırmızı mercimek ithalatının %77'si Kanada'dan, %7'si Kazakistan'dan gerçekleştirilir iken, ihracatın ise %25'i Irak'a, %12'si Sudan'a gerçekleştirilmiştir.

2021 yılı yeşil mercimek ithalatının %51'i Kanada'dan gerçekleştirilmiştir. İhracatın ise %22'si Almanya'ya, %14'ü Hollanda'ya, %12'si Lübnan'a, %9'u ise Belçika'ya gerçekleştirilmiştir.

2022 yılı ilk üç aylık dönemde kırmızı mercimek ithalat miktarı **82 bin ton**, ithalat değeri **63,6 milyon \$** iken ihracat miktarı **119 bin ton**, ihracat değeri **138,6 milyon \$** olup ortalama ithalat fiyatı **777 \$/ton**, ihracat değeri ise **1.170 \$/ton**'dur. 2022 yılı ilk üç aylık kırmızı mercimek ticaretinde **Türkiye geliri 75 milyon \$**'dır. 2021 yılı aynı dönemine göre ithalatta %28'lik azalma mevcut iken ihracatta %70'lik artış söz konusudur.

2022 yılı ilk üç aylık dönemde yeşil mercimek ithalat miktarı **5 bin ton**, ithalat değeri **5 milyon \$** iken ihracat miktarı **4 bin ton**, ihracat değeri **5,6 milyon \$** olup ortalama ithalat fiyatı **1.066 \$/ton**, ihracat değeri ise **1.334 \$/ton**'dur. 2022 yılı ilk üç aylık kırmızı mercimek ticaretinde **301 bin \$**'lık gelir mevcuttur. 2021 yılı aynı dönemine göre ithalatta %47'lik azalma mevcut iken ihracatta %301'lik artış söz konusudur.

Kaynak: TÜİK, GTIP No: 7134000012, 7134000013, 7134000019

DEĞERLENDİRME

- Özellikle pandemi sürecinde baklagillerin önemi talebe bağlı artan fiyatlar ile bir kez daha ortaya çıkmıştır.
- Genel Müdürlüğümüzce 2021 yılında uygulanmaya başlanan "**Tarım Arazilerinin Kullanımının Etkinleştirilmesi Projesi**" çalışmalarına 2022 yılında da devam edilmektedir. Proje kapsamında tohum temininde %75 Bakanlık katkısı sağlanmaktadır.
- Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde yaşanan bölgesel kuraklıklar kuru tarım alanlarında ekimi yapılan kırmızı mercimek üretimini kısmen olumsuz etkilemiştir. Ancak Şanlıurfa ilinde sulu tarım alanlarında pamuk öncesi yapılan ekilişlerin rekolteye olumlu katkı sağlayacağı, böylece geçen yılın üzerinde mercimek üretiminin gerçekleşeceği öngörülmektedir.
- Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde hasat Mayıs ayının son haftası başlamış olup lokal alanlar hariç olmak üzere Haziran ayı sonu itibarı ile tamamlanması beklenmektedir.

HAZIRLAYAN

Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü
Tarla ve Bahçe Bitkileri Daire Başkanlığı

☎ 0 312 258 82 00

✉ urunmasalari@tarimorman.gov.tr